

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องในเขตธนบุรี Communities's Participation of Using Moderate Class More Knowledge Policy in Pilot Schools in Thonburi District

พัชรา เดชโฮม*

*คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*Corresponding author. E-mail: patchara.dec@mahidol.edu

Received: January 30, 2019 Revised: April 12, 2019 Accepted: May 17, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง ในเขตธนบุรี 2) เพื่อศึกษาสภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง ในเขตธนบุรี ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง ในเขตธนบุรี ในการศึกษาใช้วิธีวิจัยแบบผสม กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนจากครัวเรือนหรือผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 375 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่องในเขตธนบุรี พบว่า โดยภาพรวมและจำแนกรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) สภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง

ในเขตธนบุรี ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ด้านการสื่อข้อความ พบว่า ได้รับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จากต้นสังกัด มีความชัดเจน ที่ียงตรง และมีความคงเส้นคงวา ด้านทรัพยากร พบว่า มีวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพียงพอเพียงและครอบคลุมทุกกิจกรรม ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติ พบว่า มีวิธีการถ่ายทอดหรือส่งต่อนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย และด้านโครงสร้างระบบราชการ พบว่า มีวิธีการหรือระเบียบปฏิบัติ ที่จะสามารถทำให้การปฏิบัติงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น 3) แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ โดยพิจารณาจากประเด็นที่สำคัญแต่ละด้าน ดังนี้ ควรมีการจัดประชุมหรือมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูกับผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาและการจัดกิจกรรม ควรให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ควรให้การสนับสนุน อบรมเรื่องหลักสูตรจากภาครัฐ ควรมีการให้ข้อเสนอแนะในการช่วยแก้ปัญหาให้โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ควรมีการสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัยให้กับโรงเรียนควรร่วมเป็นคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของโรงเรียนเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น และของชาติ ควรส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านวิชาชีพในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนและควรประสานกับประชาชน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้าร่วมกันพัฒนาปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยากร ของชุมชน ควรรับทราบและให้ความเห็นชอบรายงานผล การดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน และควรส่งเสริมสนับสนุนให้คณะอนุกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพในการช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ การนำนโยบายไปปฏิบัติ

Abstract

The purposes of this research were to 1) to investigate community participation in “Moderate Class, More Knowledge” policy in pilot schools in Thonburi, 2) To explore the application of the policy in the pilot schools by using factor interaction,

and 3) to propose the guideline the community participation in the policy of the pilot schools in Thonburi. Mixed method was applied to family leaders or family representatives of parents totaling 375 representatives obtained from stratified random sampling method. The research instruments employed were questionnaires and structured interview. Frequency, percentage, mean, and standard deviation were used to analyze the data. The results revealed as follows: 1) The level of community participation in “Moderate Class, More Knowledge” policy was in a moderate level in all factors. Considering each factor, the participation in follow up and evaluation, the participation in operation, and planning participation were sorted from highest to lowest averages. 2) In terms of The “Moderate Class, More Knowledge” policy by using factor interaction, the result showed that the advertisement of the policy from an agency was clear, accurate and consistent. Regarding resources, materials used in the policy were adequate and covered all activities. In terms of attitude of practitioners, there was a way to convey or pass on the policy in order to meet the objectives of the policy. For bureaucratic structure, there were methods or procedures that can be used in order to fasten the policy. 3) The result exposed that the solutions for community participation in “the Moderate Class, More Knowledge” policy as follows: Arrange meeting or activity between school executives, teachers, and community leaders for education development planning and school constitution, supporting management of school operation plan, the government should advocate curriculum training and gave suggestion for management problem solving resulting in quality education. modern advocating in educational aid for school, committee affiliation that related to school's mission for efficiency management, promoting activities that inherit local and national tradition, culture and art, invite outside lecturer and use local wisdom such as local profession to educate student and coordinate people and organizations for improve school to be community knowledge hub, acknowledge and give opinion to school annual report, and supporting subcommittee to assist school activities in full potential.

Keywords: Participation, Moderate Class More Knowledge, Policy Implementation

บทนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระราชดำรัสในเรื่องการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องดูภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหา บางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มีการนำองค์ 4 แห่งการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษา

การทำงานแบบมีส่วนร่วมนั้นไม่ว่าจะเป็นระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับโรงเรียน ระดับองค์กร หรือระดับประเทศ นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนทัศน์ปัจจุบัน เนื่องจากจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ (Ownership) ทำให้ผู้มีส่วนร่วมหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียนั้นยินยอมปฏิบัติตาม (Compliance) และรวมถึงตกลงยอมรับ (Commitment) ได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และสบายใจ หลักการของการมีส่วนร่วมในการทำงาน ในความหมายของการบริหารจัดการจะมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับ “การตัดสินใจ” (วันชัย วัฒนศัพท์, 2549)

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพองค์กรเพราะเมื่อบุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมแล้วจะไม่ค่อยเกิดการต่อต้านเกี่ยวกับแนวคิดและการดำเนินงาน รวมทั้งช่วยลดความขัดแย้งและความเครียดจากการทำงาน ทำให้บุคคลได้ร่วมกันพิจารณาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายและการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เกิดความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้กับองค์กร ซึ่งบุคลากรจะรู้สึกพึงพอใจในผลงานที่เกิดขึ้นและเกิดความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของและผูกพันกับองค์กร ผลลัพธ์สุดท้ายคือ องค์กรมีคุณภาพ (ประทีป จันทรสิงห์, 2549)

ในปัจจุบันรัฐบาลต่างให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอนการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการค้นปัญหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และติดตามผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ฯลฯ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ที่ผ่านมามีปัญหาอุปสรรคและปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ประชาชนขาดความสนใจหรือขาดการมีส่วนร่วมทางการเมือง รัฐบาลจึงมีแนวนโยบายที่เป็นปัจจัยที่เป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนในลักษณะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาที่ตรงเป้าหมาย เกิดความชอบธรรม

อันนำมาซึ่งประโยชน์แก่ ประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชนที่สำคัญอีกด้วย (รัฐพงศ์ บุญญาวัตร, 2552)

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม นโยบายหนึ่งของรัฐบาล คือ การลดเวลาเรียนภาควิชาการลง แต่ต้องไม่กระทบเนื้อหาหลักที่เด็ก ๆ ควรเรียนรู้ ซึ่งหมายความว่าครูต้องใช้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ให้นักเรียนได้สาระที่ต้องรู้ครบถ้วนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จากนโยบายการลดเวลาเรียนดังกล่าว จึงนำมาสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดให้โรงเรียนเรียนภาควิชาการ ถึงเวลาบ่าย 2 โมงครึ่งหรือเวลา 14.30 น. แต่เวลาที่โรงเรียนเลิกยังคงเหมือนเดิมตามกำหนดของ แต่ละโรงเรียนซึ่งมักจะเป็นช่วงเวลา 16.00 น. ดังนั้น ช่วงระยะเวลาว่าง หลังเลิกเรียนจนกว่านักเรียนจะกลับบ้านซึ่งนักเรียนยังคงอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้นักเรียนปฏิบัติ และควรเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และที่สำคัญควรมีกิจกรรมกระตุ้นให้เด็กได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง ซึ่งเชื่อว่าเด็กทุกคนมีความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง การจัดกิจกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะห้องเดียวกัน หรือระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรมสามารถศึกษาหรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้เด็ก ๆ รู้จักปรับตัว การช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัย โดยเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคมให้เด็กได้เรียนรู้ ซึ่งจะยิ่งช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับเด็กไทยต่อไป

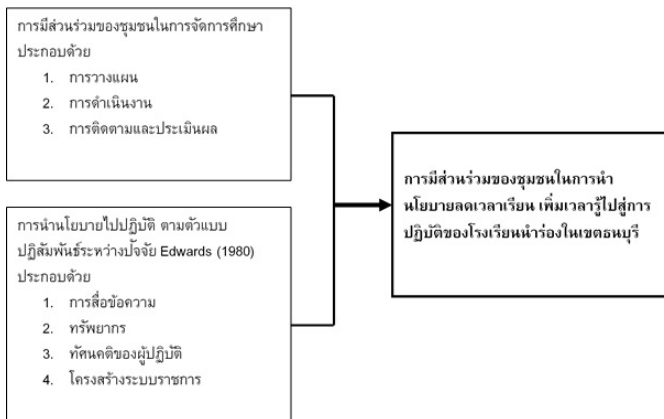
สืบเนื่องจากการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มาสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ครูผู้สอนมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ และมีความสุขในการเรียนรู้อย่างแท้จริง และให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิตที่ใช้ได้จริง จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นโยบายขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดี

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปปฏิบัติ ในโรงเรียนตามโครงการ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในเขตธนบุรี ซึ่งผลการวิจัยจะมีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติในโรงเรียนทั่วไป และโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ สามารถเป็นองค์ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เชิงนโยบายการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่อง ในเขตธนบุรี
2. เพื่อศึกษาสภาพการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่อง ในเขตธนบุรี ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย
3. เพื่อเสนอแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่อง ในเขตธนบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

ก. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนโรงเรียนนาร่องในเขตธนบุรี จำนวน 11,154 ครัวเรือน โดยกลุ่มตัวอย่างผู้ที่กรอกแบบสอบถามเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนจากครัวเรือนหรือผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 375 ตัวอย่าง

ข. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การเลือกพื้นที่การศึกษา

การเลือกชุมชนและโรงเรียนในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเลือกโดยอาศัย การเลือกเชิงทฤษฎี (Theoretical Sampling) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่องในเขตธนบุรี โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการให้มีการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนใน เขตพื้นที่การศึกษาร้อยละ 10 ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา โดยเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ให้คัดเลือกโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด โรงเรียนอนุบาลประจำอำเภอ และโรงเรียนอื่นๆ ตามความเหมาะสม เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ให้คัดเลือกตาม ความเหมาะสมให้มีความหลากหลายตามขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน และสำนักบริหาร การศึกษาพิเศษ ให้คัดเลือกตามความเหมาะสมให้มีความหลากหลายตามขนาดและ ที่ตั้งของโรงเรียน เพื่อเป็นต้นแบบการบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกห้องเรียน จะมีการทบทวนหลังการปฏิบัติ นิเทศ ติดตาม และประเมินผลโครงการ เพื่อนำมาปรับปรุงและพร้อมขยายผลให้สถานศึกษาทั่วไป

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้บริหารชุมชน นักพัฒนาชุมชน ประธาน คณะกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนนักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้บริหาร สถานศึกษา รวมจำนวน 9 ท่าน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) คือผู้ที่ เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้แทนครัวเรือนหรือผู้ปกครองที่เป็น ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 11,154 ครัวเรือน โดยใช้วิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของ เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้จำนวน 375 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดในการวิจัย ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้มีทั้งแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด ซึ่งมีข้อคำถาม

จำนวน 4 ตอน

2. เครื่องมือที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง โดยคำถาม จะครอบคลุมการมีส่วนร่วมของชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ 3) ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล และยึดประเด็นการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ ศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับ 1) การสื่อข้อความ 2) ทรัพยากร 3) ทศนคติของผู้ปฏิบัติ และ 4) โครงสร้างระบบราชการ โดยมีจุดมุ่งหมายในการหาข้อสรุปร่วมกันเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่องในเขตธนบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ทบทวนเอกสาร กรอบแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยมาสร้างเครื่องมือ โดยกำหนดกรอบขอบเขตคำถามและสร้างคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง

3. รวบรวมเนื้อหาและความรู้ที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย

4. ดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย

5. นำเครื่องมือมาตรวจสอบความ ถูกต้อง ตลอดจนความครบถ้วนครอบคลุมของเนื้อหา ข้อคำถาม

6. นำแบบเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง จากนั้นตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายในการประเมิน (Index of Item Objective Congruence = IOC) โดยใช้เกณฑ์ IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปที่แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้อง กับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการ

7. การหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) เป็นการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ให้ข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์

หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficients) ตามวิธีของ Cronbach (1970) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ หรือจากสูตร ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.956

8. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ชี้แจงและอธิบายถึงวัตถุประสงค์การวิจัยให้กับประชาชนในชุมชนเขตธนบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการแจกแบบสอบถามในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง จำนวน 375 คน

9. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารชุมชน นักพัฒนาชุมชน ผู้นำกลุ่มในชุมชน ตัวแทนนักเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนาร่องในเขตธนบุรี โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง รวมจำนวน 9 ท่าน

10. ทำการสรุปข้อมูลและประเมินผลการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในพื้นที่ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่นได้นำไปประยุกต์ใช้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมกับปัญหา ที่จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามประมาณค่ามาตราวัดประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ลงรหัสตามแบบการลง รหัส (Coding form) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วแปล ความหมายค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์ (Best, 1970)

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ ลักษณะคำถามเป็นแบบ Rating Scale โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) เพื่ออธิบายข้อมูลโดยทั่วไปของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อ และรายด้าน นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยการศึกษารายละเอียดของคำตอบของแต่ละบุคคลก่อนการจำแนกประเภทโดย พิจารณาคำตอบของทุกราย นำคำตอบเหล่านั้น มาจัดกลุ่มหรือหมวดหมู่จากประโยคหรือคำสำคัญ (Keyword) การพิจารณาจะดูได้จาก ความถี่ของแต่ละกลุ่ม โดยยึดคำตอบที่มีความถี่สูงมาใช้เป็นประเด็นในการอภิปราย หรือถือเป็นประเด็นสำคัญ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนนาร่อง ในเขตธนบุรี พบว่า โดยภาพรวมและจำแนกรายด้านอยู่ในระดับ ปานกลางทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ ศรีโสภะ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานโรงเรียนประชาวิทยาการ ตำบลอุโลกสีห์มีน อำเภอกำแพงแสนจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวม และจำแนกรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และยังสอดคล้องกับ แนวคิดของอุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงษ์ (2540) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า กระบวนการมีส่วนร่วมควรมีขั้นตอนตามลำดับคือ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการตัดสินใจเป็นการกำหนดความต้องการและการจัด ลำดับความสำคัญ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เป็นการมีส่วนร่วมการปฏิบัติตามแผน ที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงาน เช่น การช่วยเหลือ ด้านทรัพยากร การบริหารงาน ประสานงานและการขอความช่วยเหลือ การมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ความเห็นชอบ ความคาดหวัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมา สามเพชรเจริญ (2550, หน้า 70) ที่กล่าวว่า การเข้ามา มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในบทบาทหน้าที่ตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาบนพื้นฐานพุทธศักราช 2543 ซึ่งเป็นระเบียบที่กำหนด การบริหารจัดการในรูปแบบของการกระจายอำนาจในรูปคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

เป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงนโยบายของรัฐ ให้สัมพันธ์กับความต้องการของ ชุมชน และถือว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในท้องถิ่น โดยกำหนด ทิศทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การบริหารโรงเรียนในรูปแบบของ คณะกรรมการ เป็นสิ่งที่มุ่งหวังส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษารวดตามวัตถุประสงค์ ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องของความสำเร็จของการบริหารรูปแบบมี อยู่ที่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม โดยอยู่บนพื้นฐานของการให้เกียรติยกย่อง การเคารพและยอมรับในความคิดเห็น การตัดสินใจ ความรู้ ความสามารถ และส่งเสริมขวัญกำลังใจซึ่งกันและกัน ประการสำคัญ ของการบริหารโรงเรียนใน รูปแบบของคณะกรรมการส่งผลให้การบริหารโรงเรียน มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นจึง ควรเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพิจารณา แผนปฏิบัติการของโรงเรียนอย่างจริงจัง

2. สภาพการณ์นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของโรงเรียนนำร่อง ในเขตธนบุรี ตามตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการสื่อสารข้อความ พบว่า ได้รับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จากต้น สังกัด มีความชัดเจน เทียบตรง และมีความคงเส้นคงวา ซึ่งให้ทัศนะของ Van Horn and Van Meter (1976) เห็นว่าผู้ปฏิบัติตามนโยบายจะไม่ยินยอมทำตามหากไม่มีการสื่อสารข้อความ ให้ทราบอย่างชัดเจนเพียงพอเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ปฏิบัติต้องทำ เช่นเดียวกับ Edward (1980) ที่ได้แสดงให้เห็นว่าการสื่อสารความเป็นปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีประสิทธิผล โดยผู้รับผิดชอบในการตัดสินใจต้องถ่ายทอดคำสั่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติสู่บุคลากร ผู้ปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม โดยต้องมีความชัดเจน (Clarity) เทียบตรง (Accuracy) ครบถ้วนสมบูรณ์ และมีความคงเส้นคงวา (Consistency) ยิ่งการตัดสินใจนโยบาย และคำสั่ง ในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความเที่ยงตรงมาก การถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติจะยิ่งทำให้โอกาส ของการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จสูง ซึ่งจากตัวแบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย ของ Edward พบว่าการสื่อสารข้อความส่งผลทางตรง และทางอ้อม การนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยผ่านทรัพยากร

2.2 ด้านทรัพยากร พบว่า มีวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพียงพอเพียง และครอบคลุมทุกกิจกรรม ซึ่งการมองทรัพยากร กับการนำนโยบายไปปฏิบัติในทัศนะของ Rivlin (1971) ได้แสดงความเห็นว่าทรัพยากร เรื่อง เวลาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่น้อยที่ทำให้ผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบถูกบังคับด้วย กรอบเวลาที่ชัดเจน และในการเลือกสรรบุคลากรให้รับผิดชอบต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ต้องเลือกสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน และเป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่น

มีวินัย และรับผิดชอบ รวมทั้ง Edwards (1980) ได้กล่าวถึงทรัพยากรเป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งรวมถึงจำนวนบุคลากรที่พอเหมาะ มีความชำนาญในการทำงาน มีระบบสารสนเทศที่สอดคล้องเพียงพอ และได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับBerman (1977) ที่เน้นให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนั้นทรัพยากรจึงมีความสำคัญ และมีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งทางตรง และทางอ้อม (Edward, 1980)

2.3 ด้านทัศนคติของผู้ปฏิบัติ พบว่า มีวิธีการถ่ายทอดหรือส่งต่อนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย ดังที่ ศุภชัย ยาวะประภาฯ ได้เขียนหนังสือชื่อ “นโยบายสาธารณะ” ปี พ.ศ. 2533 ได้อธิบายถึงปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยได้มาจากการทบทวนผลงานทางวิชาการในทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งปัจจัยเหล่านั้น ได้แก่ วัตถุประสงค์ของนโยบายต้องมีความชัดเจน และมีความสอดคล้องกันของวัตถุประสงค์ ความเป็นไปได้ทางการเมือง ได้แก่ ระดับการสนับสนุน (หรือคัดค้าน) ของเอกชน กลุ่มอาชีพที่มีอิทธิพลหรือทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ความพอเพียงของทรัพยากร ได้แก่ การได้รับความสนับสนุนด้านการเงิน ด้านกำลัง และคุณภาพของบุคลากร และปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ทำการ เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่นๆ ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง หน่วยงานที่รับนโยบายไปปฏิบัติควรมีกำลังคน และทรัพยากรอื่นๆ พร้อมอยู่แล้ว และทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ นั่นคือ ผู้ปฏิบัติต้องมีความเข้าใจ วัตถุประสงค์ของนโยบาย เป็นนโยบายที่ผู้ปฏิบัติเข้าใจ เห็นด้วย (ศุภชัย ยาวะประภาฯ, 2550)

2.4 ด้านโครงสร้างระบบราชการ พบว่า มีวิธีการหรือระเบียบปฏิบัติ ที่จะสามารถทำให้การปฏิบัติงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการทำงานไว้ชัดเจน จัดโครงสร้างสายงานหรือกลุ่มงาน ดำเนินงานตามนโยบายชัดเจน แบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน มีแนวปฏิบัติงานตามนโยบายชัดเจน มีกระบวนการติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีประสิทธิภาพ มีการกำหนดแนวทางการติดตามงานเป็นระยะ และมีการรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ

3. แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ พบว่า มีแนวทางที่สำคัญ โดยพิจารณาจากประเด็นที่สำคัญแต่ละด้าน ดังนี้ ควรมีการจัดประชุมหรือมีกิจกรรมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูกับผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาและการจัดกิจกรรม ควรให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ควรให้การสนับสนุน

อบรมเรื่องหลักสูตรจากภาครัฐ ควรมีการให้ข้อเสนอแนะในการช่วยแก้ปัญหาให้โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ควรมีการสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ การเรียนที่ทันสมัยให้กับโรงเรียน ควรร่วมเป็นคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกิจของโรงเรียนเพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมท้องถิ่น และของชาติ ควรส่งเสริม การใช้วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านวิชาชีพ ในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียนและควรประสานกับประชาชน และองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนให้เข้าร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงโรงเรียนให้เป็นแหล่งวิทยากร ของชุมชน ควรรับทราบและให้ความเห็นชอบรายงานผล การดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน และ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้คณะอนุกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพในการช่วยเหลือกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่ง Mazmanian และ Sabatier (อ้างใน สมพร เฟื่องจันทร์, 2539) ได้เสนอว่า แม้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีความซับซ้อนมากและใช้คนจำนวนมากก็ตาม เรายังมีช่องทางปรับปรุงได้บ้างดังข้อเสนอต่อไปนี้ ประการที่หนึ่ง ต้องพยายามกำหนด วัตถุประสงค์ให้ชัดเจนหรืออย่างน้อยต้องมีการสร้างเกณฑ์ชี้วัดที่ชัดเจนเพื่อแก้ไข ความขัดแย้งในด้านวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย เมื่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าใจและชัดเจน ในนโยบายและวัตถุประสงค์แล้วย่อมทำให้การนำนโยบายนั้นๆไปปฏิบัติผิดพลาดน้อยที่สุด ประการที่สอง นโยบายนั้นควรมีทฤษฎีที่ใช้ชี้วัดปัจจัยหลักหรือความเชื่อมโยงต่างๆ ที่อธิบายวัตถุประสงค์ได้อย่างชัดเจนพอที่จะให้เจ้าหน้าที่ระดับล่างนำไปใช้ปฏิบัติได้ อย่างชัดเจน มีปัญหาที่น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ประการที่สาม ต้องจัดโครงสร้างของการนำ นโยบายไปปฏิบัติให้มีความโปร่งใสมากที่สุด พอที่เจ้าหน้าที่และกลุ่มเป้าหมายสามารถนำไปใช้เป็นแนวในการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม นั่นคือต้องจัดโครงสร้างที่มีการผสมผสาน ระหว่างหน่วยงานอย่างเหมาะสมเสริมหลักการตัดสินใจขององค์กรอย่างชัดเจนและ มีงบประมาณเพียงพอในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประการที่สี่ ผู้นำในองค์กรที่นำนโยบาย ไปปฏิบัติจำเป็นต้องมีทักษะในการบริหารและทางการเมืองมากพอ รวมทั้งยึดมั่นใน วัตถุประสงค์ของนโยบายอย่างเหนียวแน่น มีภาวะผู้นำ ทักษะในการบริหารและเป็น นักพัฒนาที่ต้องการแก้ไขปัญหา ประการที่ห้า นโยบายนั้นๆ ต้องได้รับการสนับสนุนจาก เป้าหมายและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่มีอิทธิพลและผู้บริหารระดับสูงอย่างสม่ำเสมอ ตลอดช่วงเวลาที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะหากบุคลากรเหล่านี้เข้าใจและสนับสนุนแล้ว การนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมได้รับความร่วมมือและช่วยให้การดำเนินงานลุล่วงไปด้วยดี และรวดเร็ว ไม่เกิดความขัดแย้ง ไม่เกิดการต่อต้าน ซึ่งนำมาซึ่งความล่าช้าของการนำ

นโยบายไปปฏิบัติ ประการที่หกประการสุดท้าย ลำดับความสำคัญของวัตถุประสงค์ของนโยบายปัจจุบัน ต้องไม่ถูกรบกวนกระเทือนจากการเกิดขึ้นของประเด็นปัญหาใหม่ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม นั่นคือการกำหนดนโยบายต้องรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วนต้องมีข้อมูลเพียงพอทั้งอดีตและปัจจุบันเพื่อสามารถนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์และทำให้เกิดการผิดพลาดน้อยที่สุดในการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างไรก็ตามการนำนโยบายไปปฏิบัติแล้ว เงื่อนไขเหล่านี้อาจไม่พบในช่วงต้นของการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องรอระยะเวลาหนึ่งถึงจะเห็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวังไว้ และอีกประการปัจจัยดังกล่าวนี้มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นรายการประเมินประสิทธิผลภายหลังการดำเนินงานของหน่วยงานได้เป็นอย่างดีไม่ว่าจะวัดดูความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนมัธยมวัดดาวคนองที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ตนเองและเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

2. การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงาน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ดังนั้นสถานศึกษาควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการทำกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ให้กับชุมชนและผู้ปกครองทราบอย่างทั่วถึง เพื่อชุมชนจะได้รับทราบข้อมูลของทางโรงเรียน

3. เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของทางโรงเรียน ควรมีการจัดประชุมหรือมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูกับผู้นำชุมชนเพื่อวางแผนพัฒนาการศึกษาและการจัดกิจกรรม

4. เพื่อให้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เกิดความยั่งยืน ควรมีส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอก เช่น ปรราชญ์ชาวบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านวิชาชีพ ในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาองค์ประกอบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติ ว่ามีปัจจัยใด
ที่ส่งผลให้ได้คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ มีความเข้มแข็ง ที่จะทำให้
การบริหารสถานศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเพื่อแสวงหากลยุทธ์ในการสร้างความร่วมมือระหว่าง
คณะกรรมการ สถานศึกษา โรงเรียน และชุมชน
3. ควรมีการศึกษามิติการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียน และ
ชุมชน ที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ณรงค์ ศรีโสภณ. (2553). **อัตลักษณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
ชั้นพื้นฐานโรงเรียนประชาวิทยาจารย์ ตำบลอุโลกสีห์หมื่น อำเภอท่ามะกา
จังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ประทีป จันทรสิงห์. (2549). การมีส่วนร่วมของบุคลากรเพื่อสนับสนุนการเป็นโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพ. **ขอนแก่นเวชสาร**, 30(3), 246-253.
- รัฐพงศ์ บุญญานุวัตร. (2552). **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตตลิ่ง
กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2549). **ระบบทวิภาคีกับการแก้ไขปัญหาแรงงานในรัฐวิสาหกิจ
ศูนย์สันติวิชัยและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า**. กรุงเทพฯ: กองราช
วิสาหกิจสัมพันธ์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2550). **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมพร เพ็องจันทร์. (2539). **นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- สุมา สามเพชรเจริญ (2550). **การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่ส่ง
ผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
เทศบาล**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- อุทัย ดุลยเกษม และอรศรี งามวิทยาพงษ์. (2540). **ภาพการศึกษากับชุมชนกรอบแนวคิด และข้อเสนอในการศึกษาวิจัย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Berman, Paul & Mc Laughlin. (1977). "Factors Affecting Implementation and Continuation". **Federal Programs Supporting Education Change**. Vol. II Santa Monica Rand Corporation.
- Best, John W. (1970). **Research in Education**. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Test (5th ed.)**. New York: Harper Collins.
- Edward, Gorge C. III. (1980). **Implementing Public Policy**. Washington D.C.: Congressional,Quarterly Press.
- Krejcie, Robert V., & Daryle, W. Morgan. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities. **Journal of Education and Psychological Measurement**, 10(11), 308.
- Rivlin, Alice. (1971). **Systematic Thinking for Social Action**. Washington, D.C.: Brookings Institution.
- Van Horn & Van Meter. (1976). "The Implementation of Intergovernmental Policy",in Charles O,Jones,and Robert D. Thomas eds. **Public policy Making in a Federal System**. California: Sage Publications, Inc.